

T o l n a ..... vármegye

D u n a f ö l d v á r i ..... járás

N a g y d o r o g ~~(~~hón~~)~~ jegyzőség**Közigazgatási tájékoztató lap**

N a g y d o r o g

nagy ~~(~~hón~~)~~ község közérdekű viszonyairól.**I. A község általános leírása.****A) A község történeti leírása.**

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezteit át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határára. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

A község eredetét és keletkezését bizonyító okmányok sem a község irattárában, sem az egyházi feljegyzésekben fel nem találhatók. Régi irásokból megállapított, hogy 1690-ben már mint község volt és az elnevezése Nagy-Dorogh volt.

N e m

/

Urbéres község.

N e m.

Nem történt.

N e m.

Pusztahencse, Gindlicsalád, Kajdacs Uzd-
borjád, Sárszentlőrincz, Bikács és Györköny
községek területei határolják. 7, 9, 8.51,
7.56, 5.78, 5.62 és 3.10 km. távolságra.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése
(a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes
vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó,
nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

Dombos.
154.113.110. Banai tó, Sárviz
396
195281600 kat. hold (hirtokivék adatai alapján).
6982 1177 k. hold szántó, 728 771 k. hold rét (kaszáló),
406339 k. hold szőlő (beültetett), 1325 606 k. hold
legelő, 473 k. hold erdő, k. hold
nádas, 453 1228 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok,
mocsár, kőbánya). 155 1049 kert. 1600

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták
vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett
területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő
határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a ter-
jedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított
részek és ideiglenesen a község hatósága alá helye-
zett idegen határrészek, melyik községből valók és
mily terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok
alapján)?

Igen. Nagydorog II. ik rész. Földes puszta

Fenti

Nincs.

A község vázlatos térképe csatolva ..... db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

3463 lélek.
1115 r. kath., -- g. kath., 2100 ref.,
38 ág. h. ev., 100 izr., 110 egyéb
3463 magyar, -- német, -- tót,
-- rutén, -- oláh, -- horvát,
----- egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban,
(belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám
szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a
falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (föld-
művelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari
napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a község-
ben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve
az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott terü-
leteket.

A községben levő állami és más középületek.

Belterületen és majorokban.

Nincs.

földművelés.

549. ház 860 lakrész.

Községi iskola.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekü viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján
kell kitölteni.)

Napidijas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, el-
nevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági
hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai:
szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület
székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület szé-
helye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és
távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és
hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárási cselédügyi
bíráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabálya-
zati terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Bíró. Törvény- (másod-) bíró..... 2 ..... esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1

3 ..... jegyző, --- ..... segédjegyző, 1 ..... orvos
1 ..... állatorvos, 2 ..... irodai alkalmazott,
--- ..... pénztári alkalmazott, --- ..... egyéb alkal-
mazott (utbiztos stb.)

Nincs.

3 ..... kisbíró (küldönc), 2 ..... bába,

1 ..... éjjeli őr és --- ..... gazdasági alkalmazott.

Helyben. .... km.

14 ..... virilista, 12 ..... választott tag, 8 ..... pótag

tizenkettő A község egy választókerületet alkot.

Nem.

Szekszáed 34°11 ..... km.

Paks 20°57 ..... km.

Paks 20°57 ..... km.

Helyben ..... km.

Helyben ..... km.

Van, ... tag. Nincs.

Van. Nincs.

Nem.

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság ..... tag.
Kötelezett tűzoltóság.

Van Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Kőr orvos székhelye és annak távolsága: Helyben. km.
Hány magánorvos lakik a községben: Nincs.
Községi bábák száma: Helyben Kettő.
Közbába lakóhelye és annak távolsága: Nincs. km.
Okleveles magánbábák száma: .....
Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? Helyben. km.
Legközelebbi közkórház hol van és milyen távol? Szekszárd 34*11 km.
Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény? Van 1 szegényház --- Nincs.
(Árvaház, gyermekmenhely. telep)
9. A gondozott szegények száma: nincs intézeti ápolásban, egy magán ápolásban.
Elhagyott gyermekek száma? Nincs gyermek.
10. Milyen a község ivóvíze? Egészséges bő
Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? Nincs
Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.
Van-e csatornázása? Nincs
11. Korcsmák és vendéglők száma? 7 korcsma, -- vendéglő, --- kávéház.
Van-e szálloda, fogadó és hány? fogadó egy
Van-e községben közfürdő? Nincs
12. Van-e a község határában gyógyfürdő, üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? Nincs.
A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? Nincs.

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: Szekszárd 34*11 km.
Kir. járásbírószék székhelye és távolsága? Paks 20*57 km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: Szekszárd 34*11 km.
Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: Paks 20*57 km.
Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: ..... km.
Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: Pécs km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. *Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)*

Hat osztályu községi elemi iskola, négy tanterem, öt tanerővel.

2. *Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:*

Nincs.

3. *Óvodák jellege, száma és tanereje: Nyári menedékház van-e?*

Kettő menedékház, két menhelyvezető nővel

4. *Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:*

Igen Levente egyesület.

5. *Kir. tanfelfüggyelőség székhelye és annak távolsága:*

Szekszárd 34.11 km.

B) Vallásügy.

6. *Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:*

Ref.anya egyház, a bpesti egyházkerülethez tartozó.
A r.kath. hívek a kajdacsai egyházhoz tartoznak.

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

Paks 20.57 km.

7. *Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?*

Nincs.

8. *Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párbér és egyénekenként időről-időre kivett adó stb.)*

Százalékos kulcs szerinti egyházi adó.

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

Nincs.

9. *Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.*

Nincs.

C) Kulturális intézmények.

10. *Muzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?*

Nincs.

11. *Műemlék, természeti emlékszobor, honvédelmi emlékek vagy elesett hősök emléke?*

Hősök szobra.

12. *Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.*

Nincs.

Kulturális egyesületek.

13. *Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)*

Polgári ifjusági kör, kaszinó, iparosok és kereskedők köre.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

Megyei ut: Paks, Sárszentlőrincz, Bikács és Györköny felé.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közuti vasutak.

Vasut állomás helyben.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Dunán, Paks. 20*57 km.

Van-e posta, távirtda, távbeszélő állomása?

Pósta, távirtda Helyben.

3. Melyik községi közlekedési utvonálhoz járul hozzá a község?

Nagydorog-Györköny.

Községi (közülő) utak hossza?

-----15*1----- km.

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

Gróf. Széchenyi	Domonkos	4440 hold
"	"	Bertalan 1110 "
"	"	Alice 1110 "

4-16 holdig

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Igen.

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Igen kettő 400 hold.

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Igen.

Van-e legelő-rendtartás?

Igen.

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Nincs.

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Szekszárd 34*11 km.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

Nincs.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Nincs. A földreformmal kapcsolatban / megoldást nyer.

Be van-e ültetve?

7. *Vízrendező és hasznosító társulat.* Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. *Állattenyésztési viszonyok.* Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Sió ármentesítő társulat, Székesfehérvár

Szekszárd 34.11 km.

441 ló, 1266 szarvasmarha,
1722 sertés, 1306 juh

Helyben. km.

Ipar és kereskedelem.

9. *A község állandó piaca hol van?* (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

Helyben.

Igen. Négy országos állat és kirakó vásár és hetenként Csütörtökön heti vásár. A jog a községé.

Szekszárd.

10. *A községbeli kereskedések száma és jellege.*

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. *Gyárok, ipartelepek és azok átlagos nagysága* (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

Vegyeskereskedő 6, borkereskedő 1.

Nagydorog és vidéke Gazdasági Hitelszövetkezet O.K.H. tag. Alaptőkéje mintegy 5.000.000 K.

Hangya fogy. szövetkezet.

1 bádogos, 2 bognár, 4 kovács, 4 cipész, 1 pék, 2 kádár. Nincs.

Nincs.

Székesfehérvár 60 km.

Szekszárd 34.11 km.

12. *Magánkezelésben álló közművek:*

Közvilágítás, jéggyár stb.

Villanyvilágítás Gróf Széchenyi Domonkos tulajdona.

13. *Bányák száma és jellege.*

Állandó bányüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

Nincs.

14. *Háziipar és annak jellege.*

Gyapjufonás kendőknek házi szükségletre.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek. Általános forgalmi adóból befolyó jutalékok.

Községháza 7. Csendőör laktanya 9. Póstaház 5. Községi iskola 11. Tanítói lakás 4. Jegyzői lakás 11. Két menedékház 4-4. Cédulaház 2.

Körorvosi lakás községek közös tulajdona.

15 ⁴⁶³/₁₆₀₀ és 25 ¹⁵⁴²/_{kat. hold} szántó és rét, -----

----- legelő, ----- kat. hold erdő, egyéb -----

Az egészet házilag

Főjegyző 11 ³⁴⁶/₁₆₀₀ hold.

Nincs.

Nincs.

Nincs.

Földadó 24411 K 92 f. Házadó 3032 K 82 f. Ált. kereseti adó 6951 K 30 f. Tár-
sulati adó ----- K ----- f. Vagyon- és jöv.
adó 63568 K 10 f.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A villanyteleppel kapcsolatosan a közvilágítás, gyalogjárda építés, egy tanterem és három tanítói lakás építés, egy központi ovoda építés, két jegyzői lakás és két irtóki lakás építés és az interurbán telefon bevezetése.

A község pecsétjének lenyomata:

J. J. J.
Községi (kör-) jegyző.